

اندرزهای آشکار و نهان در شعر انقلاب اسلامی

فاطمه الهامی^۱، مطهره عباسیان^۲

۱- استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار

۲- فارغ التحصیل کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار

چکیده

مضامین تعلیمی و ارشادی در ادبیات و به ویژه در شعر سابقه‌ای دیرین دارد. بررسی در آثار گذشتگان و نیز معاصرین نشان-دهنده میزان به کارگیری مفاهیم تعلیمی، نصایح و پند و اندرزها و تشخیص کیفیت و کمیت این استفاده است. توجه شاعر به حوزه‌های تعلیمی موعظه و اندرز بی‌ارتباط به اوضاع زمانه و شرایط حاکم بر جامعه نیست. شاعران انقلاب نیز با توجه به مقتضای زمانه و مسائل انقلاب و حواشی جنگ، در به کار بردن مضامین تعلیمی در شعر خود بی‌بهره نبودند. پیام این نوع شعر، اندیشه‌های اخلاقی و اجتماعی و سیاسی و آموزشی است که به واسطه درونمایه کاملاً کاربردی‌اش در شعر این دوره مطرح شد. یکی از محورهای شعر انقلاب پرداختن شاعر به تعلیمات پند و اندرز است. پند و اندرزهایی که گاه آشکار و گاه پنهان، گاه سیاسی و گاه اجتماعی به زبان‌ها و شیوه‌های مختلف، به مخاطبان ارائه شده است. در این پژوهش به بررسی انواع پند و اندرز شیوه‌های بیانی آن در شعر انقلاب با ارائه مصادیق و بسامد آن پرداخته‌ایم.

کلمات کلیدی: شعر تعلیمی، موعظه، اندرز، شعر انقلاب.